

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

טז.

עין משפט נר מצוה

ב א מיי פט"ז מהלכות
אישות הלכה כה סמג
עשין מה טושיע אהי
סומן 15 סעיף טו:

תוספות ב"ר

מיתמי גובה בלא כתובה
דייקין טעמא דאיכא
עדים פ"י שיצאת בהינמא
על יום נשואיה אם היתה
וראשה פרוע הא ליכא
עדים בעל מהימן פ"י ולא
אמרינן הואיל ומספקא לן
על יום נשואיה אם היתה
בעולה או בתולה העמד
אוהב על חזקה של קודם
לכן ובתולה היתה לימא
תנן סתמא דלא כר"ג דאי
פ"ג האמר אייהו מהימנא
ר"ג דאוייל בתר חזקה
דנפיה ר"ג נימא העמד
אשה על חזקה ובתולה
היתה ומהדר אפילו תימא
ר"ג ע"כ לא קאמר ר"ג
אלא ברי ושמא אבל
ברי וברי לא אמר עיין
בפ"ק ודקארי לה מאי
כיון דרוב
נשים בתולות נשאות כברי
ושמא דמי וכיון דרוב
נשים בתולות נשאות כי
לא אתי עדי הינמא מאי
הוה ניזיל בתר רובא. פ"י
ואע"פ דיש פלוגתא בהא
מילתא רב ושמואל בפרק
המוכר פירות דרב אמר
הולכין בממון אחר הרוב
ושמואל אמר אין הולכין
בממון אחר הרוב וק"ל
הלכה כשמואל הכא משום
דיאכא רחמי רובא חזקה
ובתולה היתה אפי' שמואל
מדה. אמר רבינא משום
דא"ל דרוב נשים בתולות
נשאות ומיעוט אלמנות
דרוב הנשאות בתולה יש לה
קול וזו הואיל ואין לה קול
איתרע לה רובא:

דאי רבן גמליאל הא אמר אייהו מהימנא. נראה דלמ"ד ה' טעונן
אחר מעשה ז"ד לא אמר כלום פריך דלמ"ד דלמי טעין פרעמי
הכא נאמן הצעל אפילו ל"ג לומר אלמנה נשאתין כגמו דאי צעי
אמר פרעמי: **הבי נמי מסתברא.** פ"י צקונטרס הכי נמי מסתברא
דמתני' אמאי כרבן גמליאל כדמשנינן

דצברי וצרי מודה מדקתני ומודה ר'
יהושע כו' וקשה לפי' דכי לא איירי
נמי ר"ג צמודה אתי שפיר ומודה רבי
יהושע כלומר אע"ג דצרישא פליגנא
עלך כסיפא מודינא לך אע"ג דרישא
וספא אינן מענין אחד כי היכי דלמאי
ליה שפיר ומודה רבי יהושע אי איירי
ר"ג צמודה אע"ג דמודה דר' גמליאל
אינו מענין ומודה דרבי יהושע ויש
ליישב דודאי כי איירי ר"ג צמודה שייך
למיתני שפיר ומודה רבי יהושע אע"ג
דלא הו מענין אחד כלומר דאגב
דתנא מילתא דמודה ר"ג תני נמי
מילתא דמודה צה רבי יהושע אבל אי
לא איירי רבן גמליאל צמודה לא שייך
למיתני ומודה רבי יהושע לאשמועינן
אע"ג דפליג צרישא מודה כסיפא כיון
דרישא וספא אינם מענין אחד אבל
נשים בתולות נשאות כי
דעד השתא נמי לפ"ה אגמו הו קאי
ונראה לר"י דה"פ הכי נמי מסתברא
דצברי ושמא דמי ולא צה לומר דפליג
רבן גמליאל צרישא אלא אע"ג דצברי
ושמא דמי מודה ר"ג משום דלאו שמא
ממש הוה מדקאמר ומודה רבי יהושע
אי אמרת צנלמא איירי ר"ג צמודה
כלומר אע"ג דצברי ושמא דמי מודה
ר"ג דצעל נאמן היינו דקתני ומודה
רבי יהושע דצהאי צרי נאמן דס"ד
דטעמא דרבי יהושע משום צרי ושמא
דזה אינו תוצעו כדפי' צקונט' והשתא
הוה מודה דר"ג ומודה דר"י מענין
אחד אלא אי אמרת דרישא צברי וצרי
גמור הוה ולא איירי רבן גמליאל
צמודה דשע"ט לכיון דצרי וצרי הוה
דלא פליג ר"ג מאי ומודה וקאמר מי
סברת דלרישא קאי וטעמא דר"י
משום צרי ושמא אגמו קאי דטעמא
דר' יהושע משום נמו ונאמן אפי' הלה
תוצעו ואפירקין קמא קאי:

התם שור שחוט לפניך. פירש
צקונטרס שהו טעונן עד
שלא אירסתין נאנסת והכא אין שור
שחוט לפניך דאין הלה תוצעו ור"י
מפרש דהכא נמי איירי צהלה תוצעו
כדפי' וה"פ התם שור שחוט לפניך
דהרי אין לה צמוליס ואינה יכולה לומר
צמולה אני כמו צשור שחוט שאין יכול
לומר מי הוה ולכהי צין אומרת
משארסתין נאנסתי צין אומרת מוכת
עך אני תחתין לא מהימנא הכא אין
שור שחוט לפניך ונאמן כגמו דאי
צעי אמר לא היתה של אצין מעולם:
כיון דרוב נשים בתולות נשאות כי
ליכא עדים מאי הוי. לרב פריך
דאיית לה ה' הולכין צמנמן אחר הרוב:

שהפס שאמר. זה אינו יודע שהיתה של אציו אלא על פיו של זה ומה
שאמר הרי המיר: **גמ' טעמא דאינא עדים.** דלמ"ד צהינומא:
הצעל מהימן. ולא אמרינן הואיל ומספקא לן על יום נשואיה אם
צמולה היתה אם צעולה העמד אותה על חזקה של קודם לכן
ומתחלה צמולה היתה: **היא נאנסת.**
דאזיל צמר חזקה דגופא: **צברי ושמא.**
גבי משארסתני נאנסתי היא טוענת
צרי לי הוה והוה אינו טוען אלא שמא
עד שלא ארסתין דהא אינו יודע מתי
נאנסת: **ודקארי לה.** למימר סתמא
דלא כרבן גמליאל: **מאי קארי לה.**
ומאי עלה דצעמו לאפקוי מדר"ג ה' ה'
לא דמיא לה: **כיון דרוב נשים צמוליס**
נישאות. קרובה טענתה להיות אמת
יותר משלו וצברי ושמא דמיא: והכי
נמי מסתברא. דר"ג מודה צה דצעל
מהימן: **אי אמרת צנלמא איירי ר"ג**
צמודה. דהך רישא הודאה הוה דקא
מודה ר"ג לרבי יהושע ואמר אע"ג
דפליגנא עלך צברי ושמא מודינא לך
צברי וצרי היינו דשייך למיתני צתריה
ור' יהושע מודה לר"ג צהאומר לחצרו
שזה הו כו' דאע"ג דפליגנא צפ"ק [צ"ל]:

צמסארסתני נאנסתי דאע"ג דלריכא
למימר נמו לא מהימנא מודינא צהאי
מגו דאי צעי שתיק ולא א"ל של
אצין היתה כי אמר ליה נמי לקתמיה
הימנו מהימן כדלקמן: **אלא אי אמרת**
לא איירי. רישא צמודה ר"ג מאי
מודה רבי יהושע מאי שייך למיתנייה
הכא והאיכא קאי: **אגמו קאי.** אפלוגתא
דלריכא למימר צה מגו צפ' קמא קאי
וקאמר אע"ג דפליגנא כגמו דהתם
כגמו דהכא מודינא כדלקמן: **האי.**
אריכא מגו: **הרי כריסה צין שנייה.**
ואינה יכולה לומר לא נבעלתי:
וקאמרה נבעלתי. ולכשר נבעלתי
מהימנא: **צנלמא לר' אלעזר דאמר.**
צפרק קמא' טענתייהו צמנה ולא כלום
מוכת עך שלא הכיר צה אינה יכולה
לתוצעו אלא מנה והוה אומר דרוסת
איש את ואין לך כלום איכא מגו דאי
צעיה אמרה מוכת עך אני תחתין:
משארסתני. אירע לי ונסתתפה
שדה ואית לי מאתים: **וקאמרה.** מוכת
עך אני מעיקרא ולא תצעה אלא
מנה מהימנא: **אלא לר' יוחנן.** דאמר'ט
טענתייהו צמנתי' ומנה שהיא תוצעמו
מאתים ליכא מידי צין תחתין למעיקרא
מאי מגו איכא: **הכא.** גבי שדה אין
שור שחוט לפניך שיעלה על לב צעליו
לתוצעו מי שחוט כלומר אם שתק זה
לא היו לו עוררים הלכן אי לאו דדצר
פשוט הוה שלקחה הימנו לא היה
אומר לו של אצין היתה הלכן אמרי'
מנו אבל גבי לא מנא לה צמוליס
שור שחוט לפניך צמוליס שלא מנא לה
הס הקיתוהו לצב ל"ד ואע"פ שיש לה
להשיי טענה טובה מזו לא אמרינן
איערומי קא מערמא: **ויזין שרוב**
נשים. קושיא היא: **יש לה קול**
והכרה יודעים שינאה צהינומא:

שדה הו כו' דאע"ג דפליגנא צפ"ק [צ"ל]:

צמסארסתני נאנסתי דאע"ג דלריכא
למימר נמו לא מהימנא מודינא צהאי
מגו דאי צעי שתיק ולא א"ל של
אצין היתה כי אמר ליה נמי לקתמיה
הימנו מהימן כדלקמן: **אלא אי אמרת**
לא איירי. רישא צמודה ר"ג מאי
מודה רבי יהושע מאי שייך למיתנייה
הכא והאיכא קאי: **אגמו קאי.** אפלוגתא
דלריכא למימר צה מגו צפ' קמא קאי
וקאמר אע"ג דפליגנא כגמו דהתם
כגמו דהכא מודינא כדלקמן: **האי.**
אריכא מגו: **הרי כריסה צין שנייה.**
ואינה יכולה לומר לא נבעלתי:
וקאמרה נבעלתי. ולכשר נבעלתי
מהימנא: **צנלמא לר' אלעזר דאמר.**
צפרק קמא' טענתייהו צמנה ולא כלום
מוכת עך שלא הכיר צה אינה יכולה
לתוצעו אלא מנה והוה אומר דרוסת
איש את ואין לך כלום איכא מגו דאי
צעיה אמרה מוכת עך אני תחתין:
משארסתני. אירע לי ונסתתפה
שדה ואית לי מאתים: **וקאמרה.** מוכת
עך אני מעיקרא ולא תצעה אלא
מנה מהימנא: **אלא לר' יוחנן.** דאמר'ט
טענתייהו צמנתי' ומנה שהיא תוצעמו
מאתים ליכא מידי צין תחתין למעיקרא
מאי מגו איכא: **הכא.** גבי שדה אין
שור שחוט לפניך שיעלה על לב צעליו
לתוצעו מי שחוט כלומר אם שתק זה
לא היו לו עוררים הלכן אי לאו דדצר
פשוט הוה שלקחה הימנו לא היה
אומר לו של אצין היתה הלכן אמרי'
מנו אבל גבי לא מנא לה צמוליס
שור שחוט לפניך צמוליס שלא מנא לה
הס הקיתוהו לצב ל"ד ואע"פ שיש לה
להשיי טענה טובה מזו לא אמרינן
איערומי קא מערמא: **ויזין שרוב**
נשים. קושיא היא: **יש לה קול**
והכרה יודעים שינאה צהינומא:

(א) (צ"ב צ"ג) ויעי' פש"י
לקמן לו. ד"ה ודקארי.
(ב) (צ"ב צ"ג) לקמן כה.
(ג) לעיל י"ג. (ד) ט"ז.
(ה) [ט"ז]. (ו) אע"ג דאיתומב
כו' מ"מ צעי נמי לטמי
ממני אלויה. מ"י. (ז) לעיל
י"ג. (ח) ודאי: (ח) לעיל י"ג.
(ט) [צ"ב צ"ג]. (י) [דף י"ג].
(יא) [דף י"ג]. (יב) [דף י"ג].
לקמן אחר ד"ה אלא לר'
יוסן ויהת טפי ט' לדיור
זה שייכות לעיל י"ב: צמנה
הטעם ור"י. (ט) [לעיל י"ג].
(ט) [צ"ב צ"ג]. (ט) [צ"ב צ"ג]:
צ"ב צ"ג. (ט) אפסר דלפני
לשמואל הוה לן למול צמר
רובא ולא אמר חזקה ממון
כיון דחזקה הגוף מפייע
לרוב ופרך שפיר אפילו
אלניה שמואל קאי תחת
דלמרינן לעיל כיון דרוב
נשים בתולות נשאות הו'
ליה צרי דידיה כי שמא
וצברי ושמא פסק שמואל
כר"ג הכא דמתי לה חזקה
הגוף אחד לישא דפ"ק
לכרי פריך וזיל צמר רובא
דס"ד דהו רוב גמור. מ"י.

גליון הש"ס

גמ' ודקארי לה מאי קארי
זה. לקמן לו פ"ה וימא ל
ע"צ. יבמות ה' ע"ה ד'
ע"ה ועב ע"ה גיטין ס"ה
ע"ה צ"ק מו ע"צ צ"ב צ"ב
ע"ה ו' ע"צ קמו ע"ה
[צמוליס ד ע"צ] נהה סד
ע"ה:

מוסף רש"י

הא ליכא עדים בעל
מהימן. וכמונתה עליו
דהמולא מחברו ע"ה
הר"ש (ש"ס ב"ב צ"ב).
ודקארי לה מאי קארי
לה. מי שהשיי צמנה
כתי מדרש מה ענתה
על רוחו (לקמן לו). דרוב
נשים בתולות נשאות.
רוב נשים צבעולס שישאות
לבעל. צמוליס הן (ש"ס ב"ב צ"ב).
מאישי פלוני
וכהן הוה. כלומר מיוסן
הוה (קדושין טד). ראה
מדברת עם אחר.
כפניה ומשום השמא
דפסולין למין ולמנא
וכיון צבעולה לפסול פסלה
מן הכהונה (לעיל י"ג).
ר"ג ור"א אומרים
נאנסת. וכשהי לכהונה
ולא מספקין לה צבעולה
לפסול לה (ש"ס). מאי
מדברת נסתרה. ואע"פ
שלא ראה שצבעולה
נפקלה לכהונה לר' יהושע
כדלקמן. מעלה עמו
יוחסין (ש"ס). היא
אומרת מוכת עין מאי.
הטעם חת האשה חזקה
צמולה ולא מנא לה
צמוליס. היא אומרת מוכת
עך אני כו' (לעיל י"ג).
שנתקע לו עך צמוליס
מקום (ש"ס י"א). ומיעוט
אלמנות. וזו איכא למימר
דמן המיעוט הוה הואיל
ואין לה קול כדמפרש ואזיל
(ש"ס ב"ב צ"ב).